

DVE PESMI

Franci Zagoričnik

ČUVAR GROBNICE

I

Stoji bedi molči leži
spi straži hlapi
se ozira v krog sebe
varuje hira semeni
odteka razpada obira čas
smrdi v smrti
poudarja red poteka
urnik izteka teka
ubija muči sežiga

kakor venejo trave v svojem pepelu kot trave
kakor vene kamen v svojem pepelu kot kamen
kakor čas kot čas
kakor svet kot svet
le vse nima primere z ničemer
ogleduje se v posameznem

Sonce zgodaj doli gre
dekleta jočejo
ogledalo se ogleduje v svetu
domov bi rade gnale
pa črede nimajo

Čuvar se oglašča skoz line
kosi smrt kosilo
ob vsaki uri
veje pepel veje
tisto dekle moje bo

II

Te pa so kosti mojega deda
te mojega pradedu
te iz še bolj davnih časov
te so zadosti trhle
in bi segle k nekemu začetku
vendar bati se ni
je začetek strohnel v legendo
ki te ne pelje nikamor

Nikamor ta pajčina
ki jo razpredaš
in loviš v njej sončno dobroto
žreš muhe
daš krvi prizvok svetotoka
dražljaje čutom

Te torej obiraš
prenašaš ta drobiž
ga gladiš in vzdihuješ
doklej pred kom
tuje vojske katere
ta ki prinaša smrt je slepilo
dasi je prineseno resnično
te ovohavaš te tolíkere ceniš

III

Kot nočni metulj
(se zaletavam)
v notranje stene lobanje sveta
grobница je zaprta vase
in ne seže dalj ko do svojega roba
marmor je spužvast
vdaja se sili
marmor se sili k vdaji

Kot sam svoj kostni pastir
ko poteče pesek skoz grlo
ko obnemi šepet nesmrtnosti
in zakrmarim v pogrezanje
v greznico trajnejše presnove

Vse ni vsetrajajoče
vse ni vseobsegajoče
vse je nič in svet

duh je nasprotovanje med ničem in svetom
beseda je orodje upora med ničem in svetom
molk je zamolčana beseda med ničem in svetom

smrt je stopnjevana beseda nič
življenje je stopnjevana beseda sveta

IV

Slišiš ta klepet kosti to čvekanje
ki se glasi
kakor hitro preseka blagoslov smradljivo podnebje
udari zvon v prsti
in zadiši sperma vijolic
in je polno toplih rok
in je polno hladnih rok

umakne se vse nepotrebno za ploditev
da ostane vse to (in kaj potem)
to vse
stvari so gole brez videza
oko vidi skozi
je luknja
vse prši
pada vase
se zgosti v materijo
se razleti v nič

se hrani
govori in govori
klokota se oglašča v barvi
v črni
črni
zeleni
v zeleni
molči razkrajja
iz-ničuje v-ničuje
in ni noben bog

ZALEZOVANJE GOTOVOSTI

I

Sled vodi v temno stran dneva
tema vodi v sled
od središča trajajočega
in proti reki
od reke navzgor proti toku poldnevnika
proti potoku polnočnika
os je nekje blizu-daleč

Beseda je ne najde
Poslušamo jih in gledamo
Besede sporočajo črke
in druge lastnosti
a vse zaostaja na poti
stražarji spe ali ravno bede

od južnega roba navzgor
se vdira zemlja
vedno višje
vdor se nakopiči vrh neba

ni trdnih tal
razen začasnega časa
prgišča galaksij

II

Tukaj so te domačije sveta
s povsem razumljivo toploto
te nevidne razpoke
bitja se pretakajo sem ter tja

Ta plankton
ki išče zavezo
in si jo najde
kazavec se pomika na smrt
sito je povsem brez mreže

Nič ne prikrije usode dneva
vse to je utečeno

in ni kaj
mimo gre vse to
počasi se spušča zima

mráz seva z rezili vetrov
v brlogih brlijo upanja lovcev
ti ki jih ljubimo padajo zadeti
bogovi naših kož in sekir

III

Bili so pri tleh
na cestah
ob zidovih
ob oknih
ali v vozilih
v posteljah
ali za mizami
v dvigalih
ali gozdovih
v krstah
ali v maternicah
hiteli so v vse smeri

postopoma
so
se
dušili

gledali so
ozirali so se
videli so to in ono
in ni bilo vseeno
vseeno

zapuščali so cerkev
praznili trgovine
in gostišča
preklinjali nered
urejenosti

padali so skozi sito
kdor je ostal
je ostal
za drugič

in če so se ustavili
so se samo za hip
za to početje

da bi se izpolnilo
kar ni bilo nikoli prerokovano

IV

sekire so padale na druga temena
prijazno so se nasmihali
v praznine ogledal

in vsakič ko je kdo padel so rekli bog
pa kaj potem
tako je pač

tekli so k izvoru krika
nagnetli so se lovili odmeve
srebali srh
in kaj potem

s prebičanimi očmi
slepi in gluhi

kajti vse je izpuhtelo

oprijemali so se zidov
tipali lobanje
tehtali besede
in druge reči

razglašali mir
premirja

V

boj pade iznenada
z druge valovne dolžine
uvedejo ga v tisočere fanfare

skozi zid je slišati pijance
pozabiti hočejo vse
to
to vse
naseliti
z utrujenostjo

spati spati spati spati

za vse ista os

Pri tleh so in v zraku
Pri tleh so in v zraku
Pri tleh so in v zraku
Pri tleh so in v zraku

KJO

Marjan Krušič



Marjan Krušič, rojen 1937 v Celju, študiral sociologijo v Ljubljani, zdaj je urednik pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani. Leta 1966 se je predstavil javnosti z zbirko novel Srečni otok, ki je bila deležna enotnega priznanja kritike. Že v tej zbirki je Krušič pokazal izreden smisel za jezik, za svojevrstno simboliko in nenavaden občutek za človekov doživljajski svet, zlasti za tisto njegovo plast, kjer se nerazdružljivo pre-

pletata doživeto in sanjano, resničnost in irealnost, z velikim poslušom in občutljivostjo se pisatelj giblje prav na tisti ravni, ki se izmika kroniki in logičistični psihologiji. V noveli, ki jo objavljamo v tej številki, je Krušič te svoje pisateljske posebnosti še bolj izostril, skoraj dokončno je zabilisal črto ločnico med resničnostjo in fikcijo, še bolj poudaril simbolični pomen posameznih opisov, stanj in celo novele kot celote.